

عنوان مقاله:

ارائه مدل مفهومی از خوانایی با تکیه بر تصور ذهنی

محل انتشار:

ماهنامه باغ نظر، دوره 16، شماره 78 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسندگان:

حسن نظیف - دکتری معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، دانشگاه جامع گلستان، ایران

قاسم مطلبی - دکتری معماری، دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، ایران

خلاصه مقاله:

بیان مسئله: مفهوم خوانایی که بعد از کار اساسی لینچ به دایره مفاهیم کیفی محیط های مصنوع اضافه شد، همواره تداعی کننده عناصر پنج گانه ای است که او از سیمای کالبدی شهر معرفی کرد. این نوع نگاه کالبدمحور موجب تمرکز تحقیقات بعدی بر تصویری شده است که از محیط در ذهن ناظر شکل می گیرد. حال آنکه تصویری که ناظر از مولفه های کالبدی در ذهن خود می سازد کمتر مورد مطالعه قرار گرفته است. هدف: پژوهش حاضر با طرح این سوال که تصور ذهنی ناظر از محیط کالبدی شامل چه مولفه هایی است، در پی شناخت بهتر مفهوم خوانایی و ارائه مدلی مفهومی از ارتباط مولفه هاست. روش تحقیق: روش پیشبرد این پژوهش، تحلیل محتوای کیفی است که ابتدا ضمن مطالعه اسناد و آرای صاحب نظران، به بررسی وجوه مختلف تاثیرگذار بر ایجاد تصور ذهنی پرداخته و سپس با استدلال منطقی، ارتباط مولفه ها را در قالب مدلی مفهومی جهت مطالعه جامع تر خوانایی ارائه کرده است. نتیجه گیری: نتایج نشان می دهد، تصویری که از محیط در ذهن ناظر ایجاد می شود علاوه بر مولفه های مکانی، شامل مولفه های انسانی و زمانی است که می توان آن را به تصویر ذهنی مکانی شامل زیرمولفه های هویت و ساختار، تصویر ذهنی زمانی شامل تجربه فردی، جمعی و رویدادهای اجتماعی، تصویر ذهنی عاطفی شامل حس تعلق به مکان و اجتماع و همچنین ارزیابی های کالبدی، تاریخی و احساسی دسته بندی کرد. بر این اساس مفهوم خوانایی نه یک ویژگی فیزیکی محیط کالبدی، که مفهومی ادراکی و چندبعدی است و سنجش آن تنها براساس شاخصه های فیزیکی یک محیط کالبدی به نوعی اتکای صرف به لایه های مکانی تصور ذهنی بوده و برای ارزیابی جامع تر از میزان خوانایی ادراک شده باید سایر لایه های زمانی و عاطفی نیز در تصور ذهنی مورد توجه قرار گیرد.

کلمات کلیدی:

خوانایی، تصویر ذهنی مکانی، تصویر ذهنی زمانی، تصویر ذهنی عاطفی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/968064>

